

0-Groepen

Misschien heeft u er al over gelezen of gehoord in de media: de ontwikkeling van groep nul. De komst van groep nul zal in de toekomst mogelijk voor veranderingen op de peuterspeelzaal van uw kind zorgen. Veel van de peuterspeelzalen van Thermiek zijn al voorschool-peuterspeelzalen en werken nauw samen met de basisscholen.

Waarom groep nul?

De laatste jaren zijn er in het Rotterdams onderwijs veel successen behaald. Ondanks deze successen, presteert het Rotterdams onderwijs nog steeds onder het landelijk gemiddelde. De Rotterdamse wethouder wil hier op korte termijn verandering in brengen door o.a. te starten met groep nul voor kinderen van 2 en 3 jaar. Zoals de naam van deze groep al doet vermoeden, wordt groep nul onderdeel van de basisschool en wordt het dus de voorloper van de groepen 1 en 2. Eigenlijk is groep nul dus een doorontwikkeling van de huidige voorschool-peuterspeelzalen, die onder de regie van een basisschool zullen gaan vallen. Omdat Thermiek de expert is van het jonge kind, zullen wij ervoor zorgen dat het belang van het jonge kind altijd voorop blijft staan. Zo vinden wij het erg belangrijk dat kinderen "spelend leren" en dat er geen dingen van hen verwacht worden die zij gezien hun leeftijd nog niet aankunnen.

Wanneer is de start van groep nul?

Na de zomervakantie wordt er in de gemeente Rotterdam gestart met 30 pilots van groep nul. Welke basisscholen en peuterspeelzalen dit zullen zijn, wordt pas in juli bekend. Een groot deel van onze peuterspeelzalen zal dus niet direct na de zomervakantie de overgang maken naar groep nul. Wel kan het zo zijn dat de peuterspeelzaal, samen met de basisschool, een start maakt in de voorbereiding om groep nul te worden. De verwachting is dat in 2014 alle 200 voorschoolpeuterspeelzalen in Rotterdam een groep nul zijn.

Wat kan er veranderen op de peuterspeelzaal van uw kind?

Wanneer de peuterspeelzaal van uw kind groep nul wordt, zullen er een aantal zaken wijzigen. Zo kan het zijn dat er personeelswijzigingen zullen komen. De gemeente eist namelijk dat er naast een MBO-peuterleidster, ook een medewerker met een HBO-diploma op de groep staat. Een aantal van onze medewerkers heeft dit diploma al. Peuterleidsters die nog geen HBO-diploma hebben, krijgen de gelegenheid dit te halen.

De gemeente wil verder dat kinderen meer "leertijd" krijgen. Hierdoor zullen de kinderen van groep nul mogelijk in

in dit nummer o.a.

- 0-groepen
- Taalontwikkeling bij peuters
- Oudercursus

Dit is de derde nieuwsbrief van de peuterspeelzalen van Thermiek. Thermiek Welzijnsorganisatie heeft zes peuterspeelzalen die zowel reguliere als voorschool groepen bieden op verschillende locaties en samenwerken met diverse basisscholen.

In deze nieuwsbrief vertellen wij het laatste nieuws, weetjes en activiteiten van alle peuterspeelzalen.

Wilt u meer weten over Thermiek Peuterspeelzalen, spreekt u dan gerust één van de leidsters aan! Deze nieuwsbrief verschijnt drie maal per jaar, voor alle ouders van de peuterspeelzalen.

Veel leesplezier en tot ziens op de peuterspeelzalen.

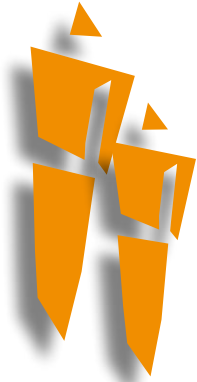
de toekomst vijf dagdelen per week naar school gaan. Tot slot kan de verandering van de peuterspeelzaal naar groep nul in een klein aantal gevallen mogelijk tot een verhuizing leiden. In veel gevallen is dit niet nodig omdat veel peuterspeelzalen al gevestigd zijn in het gebouw van de basisschool. Eventuele verhuizingen verwachten wij niet op hele korte termijn.

Thermiek is onderdeel van

Welzijnsorganisatie

Taalontwikkeling bij peuters

Wanneer uw kind twee jaar oud is kan hij al communiceren met gebaren en woorden. Spelen is leren voor uw kind. Hij vindt het leuk om met u te spelen en begrijpt al best veel. Uw kind gebruikt veel verschillende woorden en spreekt in zinnen van 2 (of meer) woorden: "poes weg", "poes is weg".

Kinderen van 2-3 jaar

Een 2 tot 3-jarig kind gebruikt taal om te communiceren en te leren over de echte wereld.

Tijdens deze periode leert uw kind een mening te geven en een gesprekje te voeren. Hij begrijpt korte zinnestjes en

is in staat om eenvoudige aanwijzingen op te volgen. Ook kan hij antwoorden op wie/wat vragen, zoals 'Wat ben je aan het doen?'

Uw kind wordt onafhankelijker en kan eenvoudige opdrachten uitvoeren. Hij gebruikt taal tijdens het spelen en houdt ervan om te luisteren naar verhalen. Uw kind wil graag actief betrokken worden in alledaagse situaties zoals bij het winkelen.

Tegen de tijd dat uw kind 3 jaar is, is hij in staat te praten met u en andere bekende volwassenen. Hij begrijpt veel woorden en zinnen, ook voorzetsels zoals onder en boven, bijvoeglijke naamwoorden zoals groot en klein, persoonlijk voornaamwoorden zoals hij. Ook kan hij 'waar'-vragen beantwoorden.

Uw kind gaat steeds meer woorden gebruiken en zinnen van drie tot vier woorden maken. Hij gebruikt taal niet alleen om dingen te benoemen maar

om ideeën en gevoelens te beschrijven zoals 'Ik ben moe'. In deze periode stellen kinderen veel vragen zoals 'Wat is dat?', 'Wie is dat?' 'Waar is mijn bal?'.
Stimuleer de taalontwikkeling

Praat over een onderwerp en neem de tijd om te luisteren en te antwoorden. Breid het gesprek uit door informatie over het onderwerp toe te voegen. Bijvoorbeeld: 'Kijk daar een vliegtuig. Ik zie de motoren en de vleugels. Wat gaat dat vliegtuig snel zeg'. Speel actie - spelletjes en praat erbij, bijvoorbeeld:

- Een wedstrijdje rennen: 'Wie het eerst aan de overkant is'.
- Klap in je handen en stamp met je voeten'. Speel spelletjes met beurtwisselingen, bijvoorbeeld wat hoor je?
- Plaatjeslotto of 'memory'.
- Spelletjes met kleuren.
- Legpuzzels.
- Rijmpjes of versjes met beweging. Lees regelmatig met uw kind.
- Benoem en beschrijf plaatjes.
- Leg plaatjes uit als u een boek bekijkt.
- Steeds hetzelfde boekje is geen probleem, uw kind houdt van herhalen.

Het is goed om een dagelijks ritueel te hebben, bijvoorbeeld even lezen en zingen voor het naar bed gaan.

Kinderen van 3-4 jaar

Een 3 tot 4-jarig kind communiceert gemakkelijk en is in staat om te praten over een onderwerp zonder hulp van een volwassene. Tijdens deze periode leert het kind om toestemming te vragen, te plagen en over anderen te praten. Hij vindt het leuk om vrienden te maken en in een groep te spelen. Uw kind antwoordt

op vragen als: "Hoeveel jaar ben jij?" en is verstaanbaar voor onbekende mensen.

Wanneer uw kind 4 jaar is, is hij in staat om zelfstandig te communiceren met familie en vrienden.

Uw kind vindt het fijn als hij als een volwassene behandeld wordt en als informatie met hem gedeeld wordt. Uw kind laten helpen met passende activiteiten (zoals de tafel dekken), samen veel lezen, versjes opzeggen en spelletjes spelen; al deze activiteiten zorgen ervoor dat de taalontwikkeling wordt gestimuleerd.

Uw kind begrijpt alledaagse gesprekken en verhalen en vragen als "Waarom huilt de baby?"

Uw kind vraagt ook zelf steeds meer "Waarom?" Hij spreekt meer als een volwassene en maakt steeds langere zinnen bijv. "Ik geef de pop eten omdat ze huilt". Uw kind begint zelf korte verhalen of gebeurtenissen te vertellen en vindt

het leuk om nieuwe woorden te leren. Uw kind kan de meeste klanken maken en is meestal goed te begrijpen, zelfs voor onbekende mensen. Hij maakt nog 'fouten' (bijvoorbeeld: 'ik valte' in plaats van 'ik viel'), maar dat is niet erg. Het hoort bij de ontwikkeling.

Stimuleer de taalontwikkeling

- Gebruik een speciaal dagelijks moment om met uw kind in gesprek te gaan.
- Stel niet alleen vragen maar vertel zelf ook wat u heeft gedaan.
- Geef uw kind de gelegenheid om te spelen met leeftijdsgenootjes.
- Speel spelletjes die bij de leeftijd van uw kind passen.
- Geef uw kind passende taken om zelfstandigheid te ontwikkelen.
- Lees veel met uw kind en laat uw kind helpen om het verhaal samen met u te vertellen. Praat over wat er gebeurt in het verhaal en vraag hoe het zou kunnen aflopen.
- Zeg opzeggversjes, rijmpjes en liedjes.

1. Vertel waar u mee bezig bent

Breng onder woorden waar u mee bezig bent en wat u doet, ook als u denkt dat uw kind het nog niet allemaal begrijpt. Zeg bijvoorbeeld: "Ik ga nu de macaroni koken want we moeten straks eten. Kijk eens, ik gooi de macaroni in het hete water. Zo wordt de macaroni gaar!" Als een onderwerp regelmatig terugkeert, leert uw kind er steeds meer bij.

2. Geef uw peuter de gelegenheid om zelf te praten

Trek tijd uit om met uw peuter te praten. Hierdoor leert de peuter spelenderwijs veel woorden en zinnen actief gebruiken. Luister geduldig. Zeg bijvoorbeeld even niets en kijk uw kind aan, of maak luistergeluiden als: "Mm. O ja?" Zo moedigt u het kind aan om door te praten.

3. Probeer een reactie uit te lokken

Door een prikkelende bewering te doen ("Ik vind spruitjes heerlijk!") roept u een reactie op bij uw kind. Het kind heeft meer vrijheid om te antwoorden dan bij een vraag als: "Vind jij spruitjes lekker?" Als u een prentenboek voorleest, kunt u een vraag stellen over de inhoud. Als uw kind niets zegt, wacht dan even voor u zelf weer reageert. Zo krijgt de peuter tijd om na te denken en zelf een antwoord te formuleren.

4. Stel regelmatig open vragen

Probeer regelmatig open vragen te stellen, waarbij uw kind moet nadenken en een wat langer antwoord moet geven dan bij eenvoudige, gesloten vragen. Een voorbeeld van een gesloten vraag is: "Kan een spin ook vliegen?" Een voorbeeld van een open vraag is: "Waarom maakt de spin een web? Waarom vragen en hoevragen zijn in het algemeen open vragen."

5. Neem uw kind serieus en praat over wat het kind bedoelt

Probeer uw kind goed te begrijpen. Als uw kind iets zegt dat onbegrijpelijk of onlogisch lijkt, denk dan niet te snel dat het onzin is, maar vraag

door. Vraag aan het kind wat het bedoelt door bijvoorbeeld te vragen: "Jij zegt 'opzagen'. Wat bedoel je? Is opa in de schuur? Is hij daar aan het zagen?" Als u er wat meer tijd voor neemt om erachter te komen wat uw kind bedoelt, zal blijken dat het vaak helemaal zo gek nog niet was wat het zei. Blijf geduldig om het kind niet te ontmoedigen.

6. Reageer positief op de uitingen van uw kind

Alle kinderen maken fouten in hun taal. Deze 'fouten' zijn eigenlijk geen echte fouten maar vormen een noodzakelijk onderdeel van het leerproces. Wijs het kind niet uitgebreid op zijn 'fouten', maar verbeter hem onopvallend door de zin goed te herhalen. Alleen als het kind zich veilig voelt, zal het zich durven te uiten. Daarom is het belangrijk dat de gesprekken die u met uw kinderen voert in goede sfeer verlopen.

12 tips voor het voeren van gesprekken met jonge kinderen en het leren van woorden

7. Probeer een echt gesprek op gang te brengen

Als u een gesprekje voert met kinderen, laat ze dan ook op elkaar reageren, zodat ze ook echt met elkaar in gesprek gaan. U zegt bijvoorbeeld: "Sanne zegt dat ..., vind jij dat ook Johan?" Let er op dat iedereen evenveel kansen krijgt om te praten, ook het kind dat wat minder spraakzaam of wat verlegen is.

8. Leer uw peuter woorden die passen bij wat er op dat moment gebeurt

Gebruik woorden uit de omgeving van het kind, uit het prentenboek dat u voorleest of over de dingen die het kind bezighouden. Onderschat uw kind niet. Ook als uw kind nog niet alles begrijpt, zal het meestal wel iets oppikken. Het kind leert er steeds meer bij. Gebruik geen babywoorden meer als 'woef' voor een hond, maar noem de dingen bij de naam.

9. Gebruik voorwerpen en plaatjes, gebruik gebaren of doe iets voor

Als u een nieuw woord gebruikt,

ondersteun dit dan zoveel mogelijk met een plaatje of een voorwerp. Wijs het voorwerp of het plaatje aan en zeg tegelijkertijd het woord: "De kip!" Een volgende fase is dat het kind de juiste plaatjes en woorden aan kan wijzen. In de derde en moeilijkste fase vraagt u: "Wat is dat?" en het kind antwoordt: "De kip!" Sommige woorden zijn eenvoudig uit te leggen door gebaren te maken of door iets voor te doen, vooral werkwoorden als: eten, drinken, lachen, slapen, springen, fietsen, enz. U kunt ook uw kind vragen iets voor te doen: "Kun jij ook springen? Kruijen? Dansen?"

10. Kinderen zijn graag actief en willen meehelpen; maak hiervan gebruik

Betrek uw kind zoveel mogelijk bij alles wat u doet terwijl u vertelt wat u doet. Geef het kind bijvoorbeeld eenvoudige opdrachten als: "Wil je me helpen met aardappels schillen? Dan mag jij de aardappels die klaar zijn in de pan doen." Als het kind niet goed weet wat het moet doen, kunt u helpen, net zolang tot het alleen lukt.

11. Speel (taal)spelletjes met uw kind

Door taalspelletjes als "Wat is er klein/groot/vierkant/rond/blauw in de kamer?" leert het kind spelenderwijs veel woorden. Ook door kinderliedjes en rijmpjes leren kinderen veel nieuwe woorden. U hoeft niet elk moeilijk woord uit te leggen. Zorg voor prentenboeken en stimulerend speelgoed. Een peuter kan ook gefascineerd zijn door een grote kartonnen doos met gaten erin. Praat met de kinderen over wat ze aan het doen zijn. Stel hen vragen en geef hen doe-opdrachten: "Kun jij door dat gat kruipen?"

12. Lees een boek vaak voor

Een prentenboek mag best iets te moeilijk zijn. Lees het vaker voor, bijvoorbeeld een week lang elke dag. Bij elke keer gaat uw kind er meer van begrijpen en onthoudt het meer woorden. Uw kind gaat het nog leuker vinden als er ook voorwerpen bij het boek gezocht worden die tijdens het voorlezen gebruikt kunnen worden.

KOFFIEOCHTENDEN

Elke maand is er op alle peuterspeelzalen een koffieochtend. De leidster zorgt dat er gelegenheid is om samen met andere ouders te genieten van een kopje koffie of thee. Als u wilt kunt u langer bij u kindje blijven dan normaal, eens een spelletjes met hem doen of met andere peuters samen gezellig in de huishoek spelen. Er kan een praatje gemaakt worden met andere ouders of u kunt samen met uw peuter knutselen. Vraag de leidster naar de koffieochtenden bij u op de peuterspeelzaal.

OUDERCURSUS PEUTERS IN ZICHT!

- Uw kind wil alles zelf doen.
- Uw kind rent in de supermark overall naartoe en luistert niet naar u.
- Uw kind wil niet eten.

Herkent u deze situaties?

Dit zijn alledaagse gebeurtenissen bij peuters. Het is leuk en leerzaam om hier met andere ouders over te praten en tips te krijgen over het omgaan met deze situaties in de cursus 'Peuter in Zicht'!

De cursus

De cursus bestaat uit vier bijeenkomsten van twee uur. In de cursus staan de vaardigheden steunen, stimuleren en sturen centraal.

Interesse?

Vraag uw leidster naar de oudercursus bij u op de peuterspeelzaal! Binnenkort zal er een nieuwe cursus starten in Overschie.

De locaties

Peuterspeelzaal Het Elfenbos

De Startbaan
P.v. Aschstraat 1
3043 RE Rotterdam
Tel. (010) 437 54 27

Peuterspeelzaal Het Dierenbos

Abtsweg 77
3042 GH Rotterdam
Tel. (010) 415 10 74

Peuterspeelzaal Het Kabouterbos

Baanweg 20
3042 AB Rotterdam
Tel. (010) 415 20 44

Peuterspeelzaal de Paddestoel

Apollostraat 163
3054 TB Rotterdam
Tel. (010) 218 96 69

Peuterspeelzaal Het Sprookjesbos

Burg Koningssingel 41
3042 NK Rotterdam
Tel. (010) 462 68 84

Peuterspeelzaal Bambi

Asserweg 360
3052 AJ Rotterdam
Tel. (010) 418 24 60

Inschrijvingen centraal (bellen voor een afspraak)

Adriaen Brouwerstraat 1
3042 AA Rotterdam
Tel. (010) 462 23 69

Welzijnsorganisatie

Sleedoornlaan 35
3053 ZN Rotterdam

postadres
Postbus 10031
3004 AA Rotterdam

telefoon 010 – 437 99 33
fax 010 – 415 88 39
email info@thermiek.info
website www.thermiek.info

Thermiek is onderdeel van

